

6.sz. melléklet

INTÉZMÉNYI JÓ GYAKORLATOK, INNOVÁCIÓK

2018

Dr. Benczéné Csorba Margit
főigazgató

JÓ GYAKORLATOK

A szolgáltatói szerephez rendelkezésre áll 18 innováció –„jó gyakorlat” melyek az Educatio szolgáltatói kosár felületén megtekinthetőek. https://iskolataska.educatio.hu

JÓ GYAKORLAT	JÓ GYAKORLAT RÖVID ISMERTETÉSE	SZERVEZETI KERETEK
REFERENCIATERÜLET: Új típusú felsőoktatási gyakorlóhely, partnerintézmény, mely a modernizáció területein szervezeti kultúrája és módszertana szempontjából mintaközvetítő		
Főiskolai hallgatók gyakorlati képzése	Az elmúlt években az oktatás tartalmi, módszertani megújulása mellett, jelentősen megváltozott a hallgatók gyakorlati képzése is. A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény gyógypedagógusainak módszertani kultúrája ennek megfelelően átalakult, lépést tartott a változásokkal, azonnal reagált az új gyakorlati követelményekre, biztosítva a terepet az összetett elvárásoknak. A jó gyakorlat célja minél több lehetőség biztosítása a hallgatóknak, hogy a tanulmányaik során szerzett ismereteiket a gyakorlatban eredményesen alkalmazzák, a tanulásban akadályozott, valamint az értelmileg akadályozott tanulók sokoldalú fejlesztő eljárásait megismerjék és kipróbálhassák. Gazdagodjon önismeretük, énképük, pályaidentitásuk. Ismerkedjenek meg a gyakorlatban alkalmazott újszerű tanulásszervezési eljárásokkal, kompetencia alapú programcsomag alkalmazásával az SNI tanulók ellátásában. A tanítási gyakorlatok komoly tervezési, szervezési feladatokat jelentenek az intézmény vezetésének, az érintett szakvezetőknek, a gyakorlati képzésben résztvevő valamennyi szakembernek.	igény szerint hospitálás, csoportos, egyéni, összefüggő egyéni tanítási gyakorlat

REFERENCIATERÜLET: Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény az integráció szolgálatában		
„ A siker kulcsa Te vagy!" A tehetséggondozás szerepe és lehetőségei a diákotthonban	A tehetség azonosítását követően a tehetséggondozási koncepció kidolgozása, tehetség kibontakoztatása a differenciált nevelés-oktatás eszközével, tanórán kívül, egyéni és csoportos fejlesztéssel, a képességek kibontakoztatását segítő programokkal, foglalkozásokkal. Tehetségsegítés, értékközvetítés a hátrányos helyzet enyhítésére, esély a kiemelkedésre, hozzájárulás a társadalmi integrációhoz. Tehetséges gyerekek felkészítése hazai és nemzetközi versenyekre. Nyitott kollégiumi tehetség-programokkal a társadalmi szemlélet formálása.	tanórán kívüli egyéni és csoportos fejlesztés
„Mindenki tehetséges valamiben" A tehetséggondozás szerepe és lehetőségei az SNI tanulók fejlesztésében	Mindenki tehetséges valamiben – a sajátos nevelési igényű gyermek is. A jó gyakorlat célja a tehetségterület azonosítása, a gyermek erős és gyenge oldalának felismerése, az ehhez szükséges gyermek- és tanuló-megfigyelési eljárások alkalmazása. A tehetségazonosítást követően, differenciált fejlesztéssel, képességeik kibontakoztatása tudatosan megtervezett, egyéni, vagy csoportos fejlesztéssel a művészetek, a sport területén. A sérülés-specifikumoknak megfelelően a fejlesztő szakember figyelmet fordít a speciális képesség és személyiség-fejlesztés egyensúlyára. Tehetséggondozó programok, módszerek, eljárások, technikák alkalmazásával a kreativitás, a motiváció fejlesztése, folyamatos mentori segítségnyújtással. A fentiek továbbadása, a tehetség-gondozás szolgálatába állítása.	egyéni fejlesztés

„Segítünk, hogy segíthess" Gyógypedagógiai intézmények a XXI. században	Az integráció-inklúzió, az új oktatási formák, módszerek megjelenése az eddigi gyógypedagógiai gyakorlatot átértékelésre késztetik. A szegregált gyógypedagógiai intézmények szemléletváltása, átalakulása elkerülhetetlen. A jó gyakorlat célja, hogy a gyógypedagógiai intézmények tartalmi és szervezeti megújulásukhoz segítséget kapjanak, a jövő változásaihoz, kihívásaihoz alkalmazkodva (például szolgáltatások bővítése, szervezeti átalakulás, egységes gyógypedagógiai intézménnyé válás).	szakmai továbbképzés
A judo terápiás alkalmazása a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulóknál	A judo-foglalkozás terápiás jelleggel komplex fejlesztés, tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók részére. Célja: a gyerekek kondicionális és koordinációs képességeinek fejlesztése, személyi higiénia betartására nevelés, ill. annak fejlesztése, mozgástanulás és mozgásbiztonság elérése és annak fejlesztése, sérülésspecifikus fejlesztés lehetővé tétele, viselkedési, magatartási problémák javítása, helyzetfelismerés, konfliktuskezelés, döntésképesség fejlesztése különböző szituációkban, segítségnyújtási módok és annak felelőssége, szociális kompetenciák fejlesztése.	tanórán kívüli tevékenység

Gyermekvers és feladatgyűjtemény beszédfejlesztéshez	A „jó gyakorlat” célja a hallási figyelem fejlesztésének, a beszédhangzók auditív felismerésének és az automatizálásnak a színesebbé tétele, differenciálása. Az individualizált képességfejlesztés a beszédszervi mozgásokat ügyesíti, kialakul a tiszta beszéd. Mindezek hozzájárulnak az anyanyelvi kulcskompetenciák fejlődéséhez. A „jó gyakorlat” bemutatja a Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény logopédusainak tevékenységét, a módszertani és gyakorlati tapasztalatokat és a kidolgozott segédanyagokat.	egyéni és kiscsoportos fejlesztés
Pályaválasztási tanácsadás szerepe a pályaorientációs tevékenységben	A jó gyakorlat célja a pályaválasztási tanácsadás gyakorlati megvalósításának bemutatása. A pályaválasztási tanácsadás segíti az általános iskolák, a pedagógusok pályaorientációs munkáját, a 7. és 8. osztályos tanulók pályaválasztási döntését. A hosszabb időszakot átölelő folyamatos ellátást biztosító programsorozatban helyet kap a felvételi és foglalkoztatási lehetőségeket figyelembe vevő tájékoztatás, emellett az egyéni, személyes igényekre épülő tanácsadás, valamint a tanulók önismeretének fejlesztése is.	tanórán kívüli tevékenységek egyéni és kiscsoportos formában
Nagybajomi Tagintézmény *Mesék vándorútján*	*Cél a tanulók tanórán kívüli tevékenységének szervezése, programsorozat, amelyben ismereteiket bővíthetik, fejlődhetnek az alapkompetenciáik, teret adhatnak fantáziájuknak, megismerhetik az alkotás örömét. A program három pillére: képességfejlesztő elméleti feladatok levelezős formában,*	tanórán kívüli tevékenység

	amelyek tartalmaznak egy kreativitást, ügyességet igénylő feladatot, a záró rendezvény egy vetélkedő, mely a társas viselkedés, a szociális készségek fejlesztésének ad teret. A rendezvénysorozat lehetőséget biztosít ép és tanulásban akadályozott tanulók közös tevékenységére, hátrányos, halmozottan hátrányos tanulók bevonására. A versenybe alsós osztályok és 2-6. osztályos tanulásban akadályozott tanulócsoportok vonhatók be, a feladatok sokszínűsége a gyerekek többségét szólítja meg. Négyfordulós levelezős verseny, s egy vetélkedő adja a keretet a versengésnek, melynek megvalósítása öt hónapot ölel át. Fontos cél az olvasás, a mesék népszerűsítése a gyermekek körében. Mivel tanórán kívüli keretek között találkoznak az olvasással, erősödik a motivációs bázisuk. A tehetség felismerésére és gondozására is lehetőséget ad. Segíti a tanulóközpontú pedagógiai eljárások alkalmazását, kutatómunkára, csoportmunkára ad lehetőséget, mozgósítja a gyermekek meglévő ismereteit.	

REFERENCIATERÜLET: A kompetencia alapú nevelési, oktatási programot átfogóan, mintaadóan alkalmazó intézmény, referenciahely		
A kompetencia alapú óvodai programcsomag alkalmazása a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodájában	A kompetencia alapú óvodai programcsomag adaptációs folyamatának bemutatása a szegregált gyógypedagógiai és a befogadó, inkluzív intézmények számára. Az SNI helyzetből adódó különbségek csökkentése az óvodai élet során, a gyermekek részképességének korai fejlesztése, az egyéni képességek kibontakoztatása, differenciált fejlesztés, esélyegyenlőség, sikerélmény biztosítása, önkiszolgálásuk és önállóságuk fejlesztése, szeretetteljes környezet kialakítása a gyermekek köré a fejlesztési céloknak megfelelően és több óvodai program ötvözése a célok elérésének érdekében.	óvodai tevékenységek
Egészség(l)esen - egészségnevelési program	Az Egészség(l)esen egészségnevelési jó gyakorlat elsődleges célja valamennyi évfolyamon a prevenció, az egyéni adottságok, készségek, képességek, attitűdök kifejlesztése, az egészségtudatos értékrendszer kialakítása, belső igénnyé formálása. Az 1-12. évfolyamokat átfogó, moduláris felépítésű program szakaszonként is megvalósítható, továbbá összekapcsolásukkal az iskolarendszer valamennyi évfolyamán felhasználható.	moduláris oktatási program tanórai és szabadidős tevékenységek keretében
Kompetencia alapú oktatás sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez	A kompetencia alapú oktatási programcsomagok adaptációs folyamatának bemutatása a sérülés típusára, az egyéni képességekre koncentrálva, a szegregált gyógypedagógiai és a befogadó, inkluzív intézmények	tanórai kereteken belül a tanmenetek szerint

	számára. A korszerű ismeretanyag gyakorlati készségeken alapuló alternatív feldolgozása, a tanítási-tanulási folyamat újfajta tervezése, szervezése, értékelése, a kész anyagok átadása. A gyermek egyéni haladási ütemének, tanulási stratégiájának megfelelő, a programcsomagokhoz igazodó módszerek, pedagógiai eszközök gyakorlati alkalmazásának lehetőségei, elemzése, sérülésspecifikus tanulási utak és képességfejlesztés, facilitáló pedagógus szerep. Az SNI tanulókra megfogalmazott követelmények alapján a tudás, az ismeretek, az alkalmazás elvárt szintjének összekapcsolása a kompetenciaterületek követelményeivel, és a feldolgozandó modultartalmakkal.	
„Veszélyben a világ" – Környezetvédelmi témahét az 1-6. évfolyamon	A jó gyakorlat célja – témahét megvalósításával – az 1-6. osztályos tanulók környezetvédő magatartásának, gondolkodásának, a környezetért felelős életvitelének kialakítása, a környezettudatos magatartás, értékrend, attitűd, érzelmi viszonyulások formálása és a környezetről, társadalomról kialakítható tudás bővítése. E mellett kiemelt szerepet kap a globális ökológiai szemlélet kialakítása, közvetlen tapasztalatszerzéssel, problémamegoldó gondolkodással, a döntés lehetőségének megteremtésével.	tanórai kereteken belül és kívül egy témahétre vonatkoztatva

A TÁMOP 3.4.2. A.11. pályázat keretében adaptált Jó gyakorlatok	
Az óvoda-iskola átmenetét segítő program	Tanulási és beilleszkedési kudarcok megelőzése az óvodából az iskolába lépés megkönnyítésével. Segítséget nyújtani szülőknek, óvodapedagógusoknak, tanítóknak abban, hogy az átlagtól eltérő fejlődésmenetű kisgyermek számára mind zökkenő mentesebb legyen az iskolakezdés. Szülő és pedagógus jusson olyan ismeretek, gyakorlati technikák birtokába, melyek segítik az eltérő nevelési igényű gyermekkel való bánásmódot, illetve fejlesztésüket. Nevelő és nevelt egyaránt tudja elfogadni a másságot, a felnőtt résztvevők tudjanak olyan szeretetteljes, biztonságérzetet nyújtó légkört kialakítani, melyben a gyermek személyisége harmonikusan fejlődik. Kapjanak az óvodapedagógusok segítséget a sikeres iskolakezdéshez szükséges alapkészségek fejlesztéséhez.
Hogyan tudunk hatékonyan fejleszteni tanórán egyéni fejlesztési terv alapján?	A jó gyakorlat célja, hogy a pedagógusok megtalálják az egyéni fejlesztési tervek alapján a gyermekek számára legmegfelelőbb módszereket, eszközöket, melyek biztosítják az egyénre szabott optimális fejlesztési folyamatok megvalósulását.
Egyéni Átvezetési Terv- *Az iskolából a munka világába való bejutás támogatására*	A munkaerőpiacra történő belépés és utókövetés, illetve munkahely megtartás támogatása.

„Az légy, aki vagy" – iskolaátmenetet támogató kompetenciafejlesztés	Az életpálya-építés tudatosságának és folyamatosságának támogatása, a munkaerő-piaci sikerességhez szükséges kompetenciák célzott fejlesztése. A célrendszer elemei: -A tanulási- fejlesztési folyamat mentorálása, a pályaválasztás megalapozása. -A tanulók, kiemelten a szociális és kulturális hátrányokkal rendelkező tanulók személyes kompetenciáinak feltérképezése. -A szakmatanuláshoz és a munkaerő-piaci sikerességhez szükséges kompetenciák célzott fejlesztése. A szakmák, a munka világának megismertetése, munkatapasztalatok szerzése. - Az iskolaszintek közötti átmenet megkönnyítése, a lemorzsolódás megakadályozása, a tanulók felkészítése a középfokú képzésbe, kiemelten a szakképzésbe való belépésre. - Az általános iskolában megkezdett fejlesztési folyamat továbbvitele a középiskolába. - A HH és HHH tanulók életesélyeinek növelése. - Az általános iskolai pedagógusok gondolkodásmódjának, szemléletének, gyakorlatának formálása az életpálya-építés tudatosságának érdekében.
Hatékony együttnevelés korszerű módszerek, eszközök, eljárások alkalmazásával (projekt, differenciálás, kooperatív, portfólió)	A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók beilleszkedési esélyeinek biztosítása. A pedagógusok attitűdváltozásának elősegítése, módszertani kultúrájának bővítése. Esélyteremtő környezet kialakításához módszertani segítségnyújtás. A különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásával a tanulók különböző kompetenciáinak hatékony és eredményes fejlesztése.
Szülők bevonásának lehetséges módozatai 13 tételben	A jó gyakorlat alkalmazása segít a családdal való jó kapcsolattartás, együttműködés kibontakozásában. A szülő és a pedagógusok közötti bizalmas kapcsolat révén a gyermek érzi, hogy a felnőttek közösen segítik, foglalkoznak vele. A szülők iskolai életbe való bevonása segít, hogy a szülők közvetlen tapasztalatot szerezzenek saját gyermekükről. A család bevonása segíti a pedagógust a gyermek megértésében. Az intézményi és a családi szocializáció egymásra épül.

Életpálya építési és szociális életviteli kompetenciák fejlesztését, alapkészségek megerősítését célzó oktatás és tanulásszervezés az integrált nyílt munkaerő-piaci munkavállalás elősegítése érdekében	A munka-erőpiaci esélyek növelése érdekében a megfelelő alkalmazkodás feltétele, hogy a gyakorlatukat töltő fiatalok megismerhessék a felnőtt világ munkavállalással kapcsolatos elvárásait és szabályait. Az SNI tanulók munkaerőpiacra való felkészítése a szakiskolába történő belépés pillanatától kezdve tudatos, tervezett tevékenység. Célja a munkaerőpiacra történő belépés, nyomon követés, a munkahely megtartásának támogatása. A felkészítés során a tanulók azon kompetenciáit fejlődnek, amely munkavégzésükhöz, és az önálló felnőtt életvezetésükhöz nélkülözhetetlen. Emellett kiemelt feladat a kommunikációs és szociális képességek fejlesztése. A munkaerő-piaci felkészítést szolgáló foglalkozások a munkavállalással kapcsolatos kompetenciák fejlesztését erősítik. A gyakorlat lehetőséget teremt arra is, hogy a munkáltatók megtapasztalhassák az SNI emberek képességeit, mely megalapozza későbbi döntésüket alkalmazásukról.

INNOVÁCIÓK

INNOVÁCIÓ MEGNEVEZÉSE	AZ INNOVÁCIÓ RÖVID ISMERTETÉSE	IDŐPONTOK, IDŐTARTAMOK SZERVEZETI KERETEK ÉRINTETT ÉVFOLYAMOK, CSOPORTOK
„Tavaszi szél vizet áraszt” Környezetvédelmi témahét	A témahét célja a közvetlen és tágabb természeti környezethez való viszonyulás fejlesztése, tevékenykedtető, élményszerű, játékos, tapasztalatszerző, kooperatív munkával. A gyermekek élőlényekkel kapcsolatos viszonyának fejlesztése, növények tulajdonságainak megfigyelése, érzékszervi tapasztalatszerzés.	**Időtartam:** tavasz, egy hét **Célcsoport:** sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja 3-7 éves korig **Szervezeti keret:** témahét
„Nyuszi fülét hegyezi…” - Húsvétváró témahét	A témahét megteremti az ünnepi hangulat kialakulását a Húsvétra való készülődéssel. Közösségformálás közös élményekkel, az időszak népi hagyományainak ápolása.	**Időtartam:** Húsvét előtti hét **Célcsoport:** sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja 3-7 éves korig **Szervezeti keret:** témahét
„Négy kis gyertyafényes lángja szeretetet hoz a házba.” Adventi témahét	Az ünnepi hangulat kialakításával lehetőség van a karácsonyi időszak hagyományainak ápolására. A várakozás időszakában a közös élmények segítik formálni a közösséget. A szülők bevonásával erősödik az óvoda és a család kapcsolata.	**Időtartam:** november első hete **Célcsoport:** sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja 3-7 éves korig **Szervezeti keret:** témahét

„ Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?”- **A Föld napja – óvodai projekt**	A projekt elősegíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását, fejlesztését. Megismerteti őket az alapvető környezet- és természetvédelmi szabályokkal. Az életkornak, értelmi képességeknek megfelelő tevékenységek végzésével, élményszerű játékos tapasztalat szerzésekkel alakítja a Föld, a természet védelméhez való pozitív hozzáállást, a felelősség érzetet.	**Időtartam:** évente április 29. **Célcsoport:** sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja 3-7 éves korig **Szervezeti keret:** projekt
Gesztusnyelv	Az innováció célja a fejlesztő iskolai tanulók habilitációs és rehabilitációs programjának frissítése. Leginkább a kommunikáció területét fejlesztve, hiszen a kommunikációs nehézségek gátolják az eredményes oktatás-nevelés lehetőségeit, másodlagos zavarokat alakíthatnak ki, vagy súlyosbíthatják azokat. Kiemelt cél a hangzó beszéd támogatása a gesztusjel, mint kommunikációs eszköz elsajátításával. Ezáltal lehetőség nyílik számukra, hogy kikerüljenek elszigeteltségükből, segítve ezzel a családi és társadalmi szocializáció megkönnyítését. A partneri együttműködésben „híd” szerepet tölthetünk be a gesztusnyelv alkalmazásával a szülő – gyermek – intézmény között.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** fejlesztő iskolai csoportok **Szervezeti keret:** tanórai és tanórán kívüli

Adventi projekt	A projekt programjai segítik, hogy a tanulók számára hagyománnyá váljon az adventi várakozás. Az átélt élmények ösztönözzenek arra, hogy saját környezetükben is továbbéltessék az ünnepvárás szokását. Az adventi időszak alkalmat teremt az emocionális nevelésre, a személyes és szociális kompetenciák fejlesztésére.	**Időtartam:** december első hete **Célcsoport:** tanulásban akadályozott tanulók 1-6. évfolyamai, foglalkoztató csoportok **Szervezeti keret:** délutáni tanulásszervezés és szabadidős foglalkozások
A nagybetűs élet – Átmenet a gyermekkorból a felnőttkorba	A program a tankötelezettséget elérő, 16 év körüli tanulóknak nyújt segítséget azáltal, hogy betekintést nyerhetnek a „felnőtt” életbe. Elősegíti, hogy az elméletben megtanult ismereteket alkalmazni tudják a gyakorlatban is. Ismerjék fel a problémahelyzeteket, azokat képesek legyenek megoldani. Ezáltal táguljon látókörük, szerezzenek olyan magabiztosságot, hogy életüket tudatosabban éljék. Váljanak önálló, dönteni képes felnőtté.	**Időtartam:** havi 5 óra 6 alkalommal **Célcsoport:** 16 évnél idősebb tanulók **Szervezeti keret:** délutáni szabadidős foglalkozás

2013. október 23-i megemlékezés	Intézményi hagyomány az 1956-os eseményekre való megemlékezés, melyet a 9-10. évfolyamos tanulók szerveznek meg. Ez az innováció szakított a korábbi hagyományokkal és olyan műsort állított össze, mely a tanulók aktív közreműködésével és felkészülésével valósult meg. Újszerű elemeket alkalmaz: kiállítási anyaggyűjtés, látogatás a helyi toborzó irodában, internetes bemutató, kiállítás rendezése korabeli tárgyakból, interjú egy szemtanúval, filmkészítés. Ezzel téve szemléletesebbé, élményszerűbbé az ünnepséget és az akkori történelmi eseményeket közelebb hozva a mához.	**Időtartam:** október 23. **Célcsoport:** szakiskola 9-10. osztályok szervezésével **Szervezeti keret:** interaktív iskolai ünnepi megemlékezés

A TÁMOP 3.4.2. A.11. pályázat keretében készült innovációk		
„Kipróbálom” érzékenyítő felkészítés munkáltatóknak	A program célja, hogy a résztvevők megismerjék a fogyatékkal élő tanulók sajátosságait, az elfogadó környezet kritériumait.	**Időtartam:** 10 óra **Célcsoport:** munkáltatók, szaktanárok, szakoktatók
Tanuljunk játékkal! Képességfejlesztő játékok	„Minden, ami a tanuláshoz szükséges” címmel rövid bevezetőt tartalmaz a tanuláshoz szükséges kompetenciák, tanulási zavarok, játék, fejlesztő játék témakörben. További elemei: Jól fülelj- beszédpercepciót fejlesztő hanganyag, képes barchoba és Virágról virágra - számolási készséget fejlesztő társasjáték.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** 6-14 éves korú sajátos nevelési igényű tanulók **Szervezeti keret:** tanórai és tanórán kívüli fejlesztés
Időutazás őseink életébe A szennai falumúzeum, avagy hogyan éltek a falvakban a régi időkben	A projekt közvetlen célja, hogy: a tanulók a szennai falumúzeumban látottak feldolgozása során bővítsék történelmi tárgyú ismereteiket, megismerjék környezetük kulturális értékeit, gyakorolják az együttműködést társakkal, felnőttekkel, erősödjenek az önálló ismeretszerzés készségei, az elért sikerek által a tanulási motiváció erősödjön, összességében személyiségük fejlődjön.	**Időtartam:** 1 hét, tavaszi időszakban **Célcsoport:** 5. évfolyam, minimum 20 fő **Szervezeti keret:** projekt Adaptálható más korcsoportok, illetve többségi iskolák tanulóira is.

Merre tovább, melyik úton? Pályaismeretet, pályaválasztást előkészítő képességfejlesztő program 13-18 éves tanulásban akadályozott sajátos nevelési igényű tanulók számára	A program komplex képességfejlesztésre épülő kidolgozott tartalom, melyben különböző minták, cselekvési formák bemutatásán, helyzetgyakorlatokon keresztül a gyerekek számára kevéssé ismert helyzetekben kapnak példát arra, hogyan kell helyesen cselekedni, viselkedni. A program célja, hogy ezáltal fejlődjön a tanulók tájékozódási képessége, ezzel is elősegítve sikeresebb társadalmi integrációjukat.	**Időtartam:** 5x3 óra **Célcsoport:** 13 – 18 éves korú tanulásban akadályozott sajátos nevelési igényű tanulók, maximum 16 fő/csoport **Szervezeti keret:** projekt
Óvoda-iskola átmenet problémái, innovációs projekt Napsugár Óvoda, Kaposfő	Együttműködésben megvalósuló projekttel az óvoda és iskola átmenet támogatása. A gyermeki személyiség megismerésével az iskolába lépő gyermekek számára az iskolába átlépés megkönnyítése. Az egyéni különbségek figyelembe vételével a képességek széleskörű kibontakoztatása, eltérő képességek egyéni ütemű fejlesztése, önbizalom erősítése, az iskolaváráshoz kapcsolódó szorongás leküzdése, a helyzetmegoldások bizonytalanságának feloldása.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** 3-7 éves gyermekek **Szervezeti keret:** projekt

	Projektmódszer alkalmazásával a gyermek tudásvágyának elősegítése, az iskola, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése. A cél elérése érdekében feladatunk egységben kezelni a 3-7 éves kisgyermekkort, együttműködni a családdal, az iskolával és szükség szerint a pedagógiai segítő intézményekkel	
Májusi parádé Óvoda-iskola átmenetet támogató program	A projekt a sikeres óvoda-iskola átmenet megvalósítását tűzte ki célul, kiemelten azt a célt, hogy a hátrányos helyzetből fakadóan ne legyen olyan iskolai hátrány, amely SNI-hez vezet. • az óvoda-iskola átmenet, az inkluzív pedagógia, a játék, az érzelem és az erkölcs új tartalmú megközelítése • az iskolára való eredményesebb felkészítés • az intézmények közötti együttműködés • az egymáshoz tartozás, közösségi érzés elmélyítése	**Időtartam:** május **Célcsoport:** iskolába lépő óvodás gyermekek **Szervezeti keret:** óvodai szervezés

Nyújtsd a kezed! Alsóból felsőbe könnyedén Innováció az átmenetek kezelésére	Az alsó és felső évfolyam közötti átmenet problémáinak csökkentése. Az SNI tanulók beilleszkedésének elősegítése. A tevékenykedtetésbe ágyazott tanulás, a csoport- és páros munka eszközeivel az összetartozás érzésének erősítése. Szorosabb, együttműködő kapcsolatok kiépítése a tanulók, az iskola pedagógusai és tanulói között. A legkülönbözőbb képességű, fejlettségű tanulók közös tevékenységének megvalósítása, az egymásról kialakított előítéletek csökkentése A gyermeki fantázia, kreativitás és kommunikációs készségek fejlesztése, ön és társismeret, információ- és tapasztalatszerzés.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** 4-5. évfolyamos tanulók **Szervezeti keret:** tanórán kívüli

Felső tagozat és szakiskola közti átmenetet segítő pedagógus együttműködési rendszer komplex tervezete	Célja az általános iskola és szakiskola közti átmenet segítése, önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól. Önálló életvitel, társadalmi beilleszkedés módjának, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása. Az önálló tanulás, a megismerés módszereinek, műveleteinek gyakorlott alkalmazása. A személyiség érzelmi, akarati oldalának erősítése, pályaorientáció, önálló életkezdésre való felkészítés. Együttműködés készségének fejlesztése megváltozott helyzetekhez, körülményekhez való alkalmazkodás képességének erősítése.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** 8.-9. évfolyam **Szervezeti keret:** tanórán kívüli
„Játsszunk együtt Ribizli Bercivel!” Csoportok közti átmenet együttműködő projekttel	A projekt fő célja az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a tanulók egészséges fejlődésének támogatása csoportok közti együttműködéssel A programsorozat tevékenységei a csoport besorolástól függetlenül alkalmazhatóak a tanulók fejlettségi szintjének megfelelő, differenciált élmény és tapasztalatszerzési lehetőségekkel.	**Időtartam:** **Célcsoport:** Készségfejlesztő szakiskola tanulói, fejlesztő iskola tanulói **Szervezeti keret:** projekt

„Felnőttem” Átmenet a gyerekkorból a felnőtt korba Gyakorlatra felkészítő program	A tankötelezettségi kort elérő 16 év körüli tanulóknak nyújt segítséget abban, hogy betekintést kapjanak a felnőtt életbe. A gyakorlat központú program elősegíti, hogy tudjanak stratégiákat készíteni a céljuk elérésért, a szükséges tevékenységek tartalmát tudják megtervezni. Feladat olyan tevékenységek gyakorlása, megtervezése, lebonyolítása, melyekkel a tanulók a hétköznapokban szembesülhetnek, és megoldásukra önállóan is képessé válnak. A programban résztvevő felnőtt támogatók olyan tanulási helyzeteket teremtenek, ahol a tanuló kipróbálhatja önmagát. A felnőtt feladata a kísérés, a segítségnyújtás.	**Időtartam:** tanév során folyamatos **Célcsoport:** tankötelezettségi kort elérő 16 év körüli tanulók **Szervezeti keret:** gyakorlatra felkészítő program
EGY-MÁSÉRT Partnerség a másság elfogadásáért	A közösségi szolgálat egyidejűleg támogatásra szorulóknak és az önkéntes munkát végzőknek is fontos, a közös tevékenység mindkét oldalon hozzájárul az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, közvetlenül a szociális és állampolgári kompetencia megerősítéséhez. A szegregált és többségi iskola tanulói között kialakuló személyes kontaktusok nagymértékben elősegítik a másság	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** befogadó intézmény 1-8. évfolyam, középiskolák 9-12. évfolyamos tanulói **Szervezeti keret:** extracurricurális, tanórán kívüli tevékenység

	elfogadását, hozzájárulva e társadalmi rétegek egymáshoz közelítéséhez, az átmenetek fiatal korban kezdődő kezeléséhez. A *középiskolás diákok* tevékenységük során közvetlenül tapasztalják meg a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók sajátosságait, amely változást eredményez a hozzájuk fűződő viszonyukban. Az elfogadás csökkenti a szegregált intézmény(ek) tanulóinak kirekesztettségét, és alapul szolgál a fogyatékosokkal kapcsolatos szemléletváltáshoz, a másság elfogadásához. Az *értelmi fogyatékos gyermekeknek* lehetőségük nyílik új kapcsolatok kialakítására, amely alatt élményeket szerezhetnek, ezáltal zárt közösségben folyó életük új színekkel gazdagodik. Ez pozitív hatással van szociális érzékenységük mellett további személyes kompetenciáik fejlődésére is. A program hidat épít az eltérő társadalmi miliőből érkező diákokon keresztül a szegregált intézmény és a többségi környezet közé.	

A beszédfogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű óvodás gyermekek integrációs nevelése	3-7 éves beszédfogyatékos óvodás gyermekek inkluzív fejlesztése vegyes óvodai csoportba integrálva, a Tevékenységközpontú óvodai nevelési program, és a Kompetenciai alapú óvodai nevelés aspektusában. Kiemelt figyelemmel, a többségi gyermekcsoport és sérült gyermek közötti társas kapcsolatokra, a kommunikációra, megismerő tevékenységre, motoros, és szenzoros képességekre**.**	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** 3-7 éves beszédfogyatékos óvodás gyermekek **Szervezeti keret:** óvodai szervezés
„Az ünnepvárás csodái” A súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekek integrációs programja	A súlyosan és halmozottan sérült és az értelmileg akadályozott gyermekek a projektben közös tevékenységben vesznek részt a karácsonyi ünnepvárás különböző tematikai egységeinek feldolgozásában. A programsorozat tevékenységeiben a tanulók megtalálják a fejlettségi szintjüknek megfelelő differenciált élmény és tapasztalatszerzési lehetőségeket. Fontos szerepet kap az erkölcsi, szociális és kommunikációs képességek fejlesztése és az érzelmi nevelés. A programok nyitottak, ezzel biztosítják a társadalom különböző csoportjainak részvételét a projektben.	**Időtartam:** adventi időszak **Célcsoport:** súlyosan és halmozottan sérült és értelmileg akadályozott gyermekek **Szervezeti keret:** projekt

A gyümölcsök is mások… a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének elősegítésére	A projekt a sajátos nevelési igényű és a többségi gyermekek együttműködésére épít. Tevékenységeinek, munkaformáinak tervezésével a sajátos nevelési igényű tanulók igényeit figyelembe veszi, képességeiknek, egyéni adottságaiknak megfelelően összeállított feladatokat tartalmaz, de olyan módon, hogy társaikkal egyenrangúan vehetnek részt a megvalósításban	**Időtartam:** egy hét **Célcsoport:** sajátos nevelési igényű és többségi gyermekek, általános iskola 3.4. osztály **Szervezeti keret:** projekt
Kincskeresés **haza, család, gyermek**	Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztése nem lehet eredményes a szülői ház és a pedagógusközösség koordinált együttműködése, ill. a kölcsönös bizalom hiányában. Az iskola nyitottabbá válásához szükséges a szorosabb, összehangoltabb, rendszeresebb együttműködés a szülők közreműködésével, támogatásával. Célunk az, hogy az innováció által olyan családra, szülőkre épülő nyitott intézmény valósuljon meg a „kincskeresés” módszereivel, amely által megtalálhatják az élet igazi értékeit. Témák: Témafeldolgozás másként 1. 1848. március 15. Forradalmi 7 2. Családi 7 3. Minden gyermek kincs – Kincskereső 7	**Időtartam:** 3x 1 hét **Célcsoport:** általános iskola 1-4 osztály **Szervezeti keret:** témahét

Legyünk mi is bohócok	A téma lehetőséget kínál arra, hogy a bohóc karakterén keresztül közelítsünk a másság témájához. A hét során megismerkednek a gyerekek azzal, hogy minden ember más. Ha valaki tőlünk különböző, attól még nem rossz. A világot nézhetjük a bohóc szemével, de jelmezébe bújva el is bújhatunk a kíváncsi szemek elől. Az érzelmek kifejezésére is kiválóan alkalmas. A különböző képességű tanulók e téma köré kialakított közös tevékenykedtetése jó alkalom arra, hogy együtt tudjanak működni egymással. Megismerjék egymás erősségeit, gyengeségeit, csökkentsék az esetleges előítéleteket egymással szemben. Ráébredjenek arra, hogy mindenki jó valamiben.	**Időtartam:** egy hét **Célcsoport:** alsó tagozatos tanulók **Szervezeti keret:** témahét
Márton naptól vízkeresztig Néphagyományokon alapuló, a sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedését segítő innováció	A régi paraszti életforma a természettel harmóniában, a hagyományok meg-és átélésével alakította ki a test és a lélek egyensúlyát. Amit a természettel közeli kapcsolatot ápoló parasztok megteremtettek, kialakítottak maguknak az évezredek tapasztalatai alapján, az a teljes élethez, az egészséges test-lélek harmóniához vezet	**Időtartam:** Márton naptól vízkeresztig **Célcsoport:** sajátos nevelési igényű és többségi általános iskolás tanulók **Szervezeti keret:** tanórai és tanórán kívüli

	minket is, és gyermekeinket is hozzásegíti. Ezért mindezek behozatala a tanítási órákra és az azon kívüli időbe nyugalmat, biztonságot, harmóniát ad. Az innováció tanítási órákon belül és kívül került megvalósításra a következő elemekkel Márton-nap, Adventi koszorúkészítés, Betlehem-kiállítás, Kotyolás, Luca-napi játszóház, Betlehemezés, Karácsonyi műsor, Három király járás	
„Látjuk a fától az erdőt…” Természetismereti és környezetvédelmi projekt	Az innováció küldetése: egyrészt a tanulók – és rajtuk keresztül a családok – környezettudatos magatartásának alakítása, másrészt a hatékonyabb tanulási eljárások, a tanulóközpontú pedagógia alkalmazása oktatómunkánkban, harmadrészt az SNI tanulók integrációja a közös programok megvalósításával. A tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőséget biztosít a tanulási zavarokkal küzdő tanulók számára az érvényesülésre, sikerek elérésére, alternatív tanulási módszerek kipróbálására, elsajátítására.	**Időtartam:** fél év **Célcsoport:** általános iskolás tanulók **Szervezeti keret:** tanórán kívüli, projekt

Hosszú még az út- Komplex fejlesztő foglalkozás autizmus spektrum zavarral élő tanulók számára testvéreik aktív közreműködésével	A komplex fejlesztő program az autizmus spektrum zavarral élő gyerekek és testvéreik számára készült. Megvalósításával a testvérek jobban megismerik, megértik az autizmust, az autizmusból fakadó sajátosságokat, valamint autizmussal élő testvérüket. A program célja ezért egyrészt az autizmus spektrum zavarral élők beilleszkedésének, alkalmazkodásának, a szociális viselkedésének, kommunikációjának, valamint rugalmas viselkedésszervezésének fejlesztése. Másrészt a testvérek kapjanak magyarázatot, amelyek segítenek nekik megérteni azokat a viselkedéseket, melyek aggodalommal, esetleg félelemmel töltik el őket. Érezzék magukat egyedi és egyéni személyiségeknek, akiknek joguk van önálló életet élni. Kezeljék ezt a kihívást sok szeretettel, jóindulattal, valamint humorral az évek folyamán.	**Időtartam:** 10 alkalommal, szeptembertől júniusig **Célcsoport:** autizmus spektrum zavarral élő tanulók és testvéreik **Szervezeti keret:** tanórán kívüli

„Segítünk, hogy segíthess” Utazó gyógypedagógia feladat Egyéni fejlesztési terv bemutatása az integráció támogatása érdekében	A módszertani központ utazó gyógypedagógiai hálózata biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált ellátását a fogyatékosság minden területén, mind a gyermekek, mind a velük foglalkozó pedagógusok és szüleik számára. Az innováció az integrációra felkészítő nevelési értekezlet 4 órás tematikai egysége, amely igény szerint további elemekkel kiegészíthető. Célja a többségi pedagógusok kompetenciáinak, módszertani repertoárjának bővítése az egyéni fejlesztés tervezésének technikáinak, alkalmazási módjának átadására.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** pedagógusok **Szervezeti keret:** pedagógus együttműködés
Felzárkóztató és tanulókövető rendszer	Felzárkóztató és tanulókövető rendszeren belül nem csak felmérésre kerülnek a gyermekek készségei, hanem egyéni, testreszabott fejlesztés valósul meg velük. A pedagógus végig kíséri, követi őket a 4. év végéig, illetve addig, amíg szükség van a fejlesztésre. A foglalkozások csoportos formában történnek. Ezekben a csoportokban az	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** alsó tagozatos általános iskolás, szociokulturálisan hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel küzdő tanulók **Szervezeti keret:** tanórai és tanórán kívüli

	átjárhatóság biztosított az eredményektől függően. Minden csoportnak külön pedagógus a vezetője, aki a fejlesztéseket végzi, és konzultál az osztályfőnökkel, és a fejlesztő pedagógussal is. A munka megvalósulása által nem csak a teljesítmények javulnak, hanem valamennyi érintett fél elégedett lesz.	
Az óvodai fejlődés nyomon követő rendszere	Az óvodai nevelés folyamán tudatosan tervezett képességfejlesztéssel válnak alkalmassá a gyermeket arra, hogy helyt álljanak az iskolában. Az innováció minél több oldalról vizsgálja a gyermeket. Nem cél az előrehozott tanítás, az írás, olvasás alapjainak lerakása. Elsődleges feladat, hogy a gyermeknek a tanuláshoz szükséges képességei megfelelően fejlődjenek A módosított ÓNOAP kritériumokat számba véve került összeállításra a fejlődés nyomon követő rendszer megfigyelési szempontsora, kiegészítve az óvodai élet tevékenységformáihoz kapcsolódó szempontsorokkal, a rajzelemzésekkel és a szokás- és szabályrendszerrel.	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** óvodás korú gyermekek **Szervezeti keret:** óvodai szervezés

Alsó-felső tagozat közti átmenetet segítő, pedagógus együttműködési-rendszer komplex tervezete	Az emberi, társas és tárgyi környezet megváltozása szükségessé teszi az átmenet megsegítését, ahol a pedagógusok közti együttműködés, harmonizáció központi szerepet kap, ezzel is segítve a tanuló beilleszkedését a felső tagozatba. Legfontosabb célok az átmenetek segítése, a kulcskompetenciák fejlesztése, a tanulási motívumok fejlesztése, a harmonikus személyiségfejlődés elérése, az érzelmi biztonság, a gyermekre koncentrálódó felszabadult, oldott közeg megteremtése, a gyermek saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juttatása, egyéni fejlődési ütemének figyelembevételével	**Időtartam:** szeptembertől-júniusig **Célcsoport:** tanulásban akadályozott 4. osztályos tanulók és szüleik, a 4. és 5. osztályos osztályfőnökök **Szervezeti keret:** tanórai, délutáni szabadidős foglalkozások és közös kirándulások keretében
Szakiskolás tanulók nyomon követő rendszere	A pályakövetési rendszer kialakításának célja, a végzett tanulók sorsának nyomon követése, a munkaerő-piaci igények felmérése, további képzések tervezése. A hatékony pályakövetés fő eleme a fiatalok közvetlen tapasztalatainak megosztása, az intézményről, képzésről, munkaerő-piaci pozíciójukról, lehetőségeikről. A pályakövetési rendszer közvetlen	**Időtartam:** folyamatos **Célcsoport:** végzett szakiskolás tanulók **Szervezeti keret:**

	visszacsatolást biztosít a képzések hatékonyságáról. Az informatikai lehetőségekre alapozva, a rendszer elektronikus kommunikációs megoldásokkal épül ki, meghatározott időközönként frissített, adatbázison alapul, szerkeszthető, az adatok összesítésére és tárolására alkalmas.	
Mindennapi helyzetekben alkalmazható konfliktuskezelés a szakképző iskolák bejövő évfolyamán	A projekt során a tanulók megismerik a konfliktuskezelés fogalmát, értelmezik a a különböző konfliktushelyzeteket. Megkülönböztetnek konfliktustípusokat. Fő témakörök: „ Konfliktushelyzetek a környezetemben” „Én és a konfliktusaim”	**Időtartam:** 20 óra **Célcsoport:** szakképző iskolák 9. évfolyama **Szervezeti keret:** tanórán kívüli, projekt

Nagybajomi Tagintézmény innovációi		
Iskola és művészet	A különböző témák köré szervezett tevékenység célja a szabadidő hasznos eltöltése, valamint a tanítás-tanulási folyamat segítése az alapkompetenciák fejlesztésével és változatos feladatokkal lehetőséget adni a gyermekeknek a különböző képességeik kibontakoztatásához (levelezős verseny, kiállításra kézműves tárgyak készítése, feladatlapok megoldása, vetélkedő, bemutató, „ügyes kezek” foglalkozások szervezése). A változatos tevékenységek biztosítják, hogy a gyermekek több oldalról közelíthessék meg az adott témát, s mindenki megtalálhatja a számára leginkább vonzó feladatot. Nagy hangsúlyt fektetünk a kézügyességet kívánó feladatokra, különböző technikák megismerését, kipróbálását teszi lehetővé egy-egy feladatmegoldás.	**Időtartam:** szeptembertől-júniusig **Célcsoport:** tanulásban akadályozott tanulók **Szervezeti keret:** tanórai, délutáni szabadidős foglalkozások
Iskola és egészség	Az innováció célja az egészséges életmódra, annak igényére nevelés – az egészséges életvitel sokrétű bemutatásával, példaadással. Az egészségmegőrző hétpróba során a mozgáskultúra fejlesztése mellett a szociális képességek fejlesztése is hangsúlyos.	**Időtartam:** 5 óra **Célcsoport:** tanulásban akadályozott tanulók **Szervezeti keret:** témanap

Nyári tábor	A tábor során fő feladat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók környezeti hátrányainak kompenzálása, a kirándulások, programok által. A társas kapcsolatok fejlődnek a közös játékok, közös kirándulások, közös programok, „együtt élés”, egymásrautaltság által. Alakuljon ki igényük a szabadidő hasznos eltöltésére és hazájuk megismerésére. Konstruktív életvezetési képességek kialakítása, fejlesztése történik olyan szituációk megélése során, amelyben az együttélés szabályait és az egymás iránti toleranciát gyakorolhatják.	**Időtartam:** 1 hét **Célcsoport:** tanulásban akadályozott tanulók **Szervezeti keret:** szabadidős foglalkozás